

Nagekomen post

In 1984 vroeg de PTT kunstenaar Jan Bons een aantal postzegels te ontwerpen voor de veertigjarige herdenking van de Bevrijding in 1985. Voor zijn 60-cent zegel wilde hij een uitspraak van een van de aartsvaders van het anarchisme, Michael

Bakoenin gebruiken: 'Ik ben pas werkelijk vrij als alle mensen om mij heen ook vrij zijn'.

De PTT wees het ontwerp af. Anarchisten op postzegels, het is geen voor de hand liggende combinatie. De uitgifte van postzegels is immers van oudsher een staatsaangelegenheid en anarchisten zijn tegenstanders van iedere staatsvorm. Helemaal wereldvreemd is het verschijnsel toch niet.

Jan Bons had voor zijn ontwerp nog wel advies gevraagd aan historicus en Bakoenin-deskundige Arthur Lehning over de juistheid van de uitspraak. De beoordelingscommissie van de PTT had echter alleen maar negatief commentaar op de zegels van Bons, ook op het feit dat een uitspraak van een anarchist was gebruikt. Na veel geharrewar en nieuwe ontwerpen die opnieuw werden afgewezen, was Bons het zat en gaf hij de opdracht terug. Een velletje van de door Bons ontworpen zegels verscheen later als bijlage in een brochure over de affaire.

Vredesduif

Op Nederlandse postzegels zijn geen anarchisten afgebeeld. Wel ontwierp kunstenaar Chris Lebeau (1878-1945), overtuigd anarchist, in de jaren dertig een telkens herdrukte reeks zegels die ook meerdere malen werd uitgebreid. Op een gekleurde ondergrond plaatste hij een witte vredesduif, met het aangezicht naar de kijker, op het buikje van de duif oplopende frankeringen: een halve cent, één cent, anderhalve cent, twee cent etc.

Ook ontwierp hij nog enkele luchtpostzegels. Hij weigerde echter zegels met de

koningin te ontwerpen. Lebeau ontwierp batikdoeken, tafelkleden, lampen, glas-inloodramen, maar ook tapijten, glaswerk en affiches in art-decostijl. Tijdens de oorlog vervalste hij persoonsbewijzen. Hij stierf in het concentratiekamp Dachau. Wrang is dat tijdens de oorlog de bezetter, bij gebrek aan nieuwe postzegels, reeds gedrukte vellen van Lebeau's zegels, overdrukte met een hakenkruis over de vredesduif. Deze zegels zijn echter nooit in omloop gebracht.

Partijleiders

De meest voorkomende figuur op postzegels is het staatshoofd, of deze nu gekozen is, of via erfopvolging, of dictatoriale weg op die plek terecht is gekomen. Op zegels van dictatoriaal geregeerde landen zijn veelal heroïsche gebeurtenissen uit de geschiedenis van het land afgebeeld. Zegels van het Libië onder Gadaffi en van het Korea van de familie Kim zijn daar sprekende voorbeelden van. Dit soort zegels zijn vooral een vorm van propaganda voor het regiem.

Ook in het vroegere communistische Oostblok was dat het geval, zoals in de DDR. Daar verschenen in de jaren vijftig en zestig veel zegels met Marx, Engels en Lenin en werden partijleiders Wilhelm Pieck en Walter Ulbricht vaak prominent geportretteerd. Onder de leiding van Erich Honecker verminderde echter het aantal zegels met Marx, Engels en Lenin.

Partijleiders verschenen ook steeds minder vaak op zegels. In die jaren verschoof het beeld naar bloemen, vogels en vlinders, industriële producten en telkens weer de Olympische Spelen, waar het land natuurlijk hoge ogen probeerde te gooien.

Volksopstand

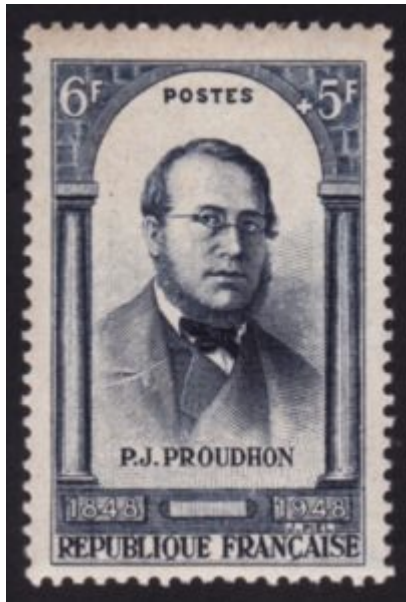
De DDR eigende zich op zegels historische personen en gebeurtenissen toe, hoewel die op zich geen verband hadden met het land. Reeds overleden wetenschappers, kunstenaars, schrijvers en filosofen werden zonder probleem ingelijfd in de DDR-ideologie.

Communistische verzetsstrijders uit de nazitijd waren tijdens de Koude Oorlog een geliefd onderwerp op postzegels, bij voorkeur wanneer deze geboren waren of

geleefd hadden op het toekomstige grondgebied van de DDR. Maar blijkbaar was dat niet altijd nodig want ook verzetstrijdster Hannie Schaft werd door de DDR op

een zegel afgebeeld.

Zo kon de DDR ook honderd jaar na de spontane volksopstand van de Commune van Parijs (1871), deze met vier zegels moeiteloos in de communistische propaganda inlijven. Dat Karl Marx zich in enige bochten had moeten wringen om de opstand van de Commune in zijn 'wetenschappelijke theorie' van het communisme in te voeren, maakte het voor de DDR al een stuk makkelijker.

Franse Revolutie

In Frankrijk zijn nooit postzegels verschenen met de Commune als onderwerp. Dit is een gevolg van de ambivalente houding die de Franse staat altijd inneemt ten opzichte van haar verleden. Aan de ene kant probeert zij haar glorieuze verleden – als staat – met prominente staatslieden en belangrijke momenten uit haar geschiedenis in stand te houden, aan de andere kant moet Frankrijk als voorvechtster van vrijheid, gelijkheid en broederschap hoog in het vaandel gehouden worden. Een lastige combinatie, zo illustreert de uitgifte van enkele zegels daar.

Aan de Franse Revolutie als gebeurtenis heeft de Franse staat nooit een zegel gewijd, al werden hoofdrolspelers Robespierre en Danton wel eens vereeuwigd. Frankrijk publiceerde zegels met staatslieden als Napoleon I en Napoleon III en veel historische monumenten als de Arc de Triomphe, het Élysée-paleis en het Louvre. Presidenten als Mitterrand, Pompidou en De Gaulle en enkele sociaal-democratische politici als Jean Jaures en Léon Blum zijn voor de eeuwigheid op zegels vastgelegd. Zo ook de conservatieve politicus Adolphe Thiers, de 'slachter van de Commune'.

In de schemering van deze figuren staan sporadisch afgebeelde socialisten en anarchisten, echter niet in die hoedanigheid. Pierre-Joseph Proudhon (1809-1865), een der grondleggers van de anarchistische theorie, verscheen in 1948 op een zegel. Dit een serie ter herdenking van de revolutie van 1848, met onder anderen portretten van Louis Blanc, Louis-Auguste Blanqui en Armand Barbès. De rol van Proudhon tijdens die revolutie was overigens beperkt.

Commune van Parijs

Weliswaar is de bekendste deelnemer aan de Parijse Commune, Louise Michel (1830-1905), de 'Rode Maagd', in Frankrijk op een postzegel afgebeeld, maar niet vanwege haar rol tijdens die opstand. Tijdens de Commune vocht ze op de barricades en verzorgde ze gewonde

opstandelingen. Later was Michel actief als voorvechtster van vrouwenrechten en organiseerde ze onderwijs voor kinderen uit arme milieus. Het Franse eerbetoon aan haar is nogal beperkt, hoewel veel scholen naar haar vernoemd zijn. In Parijs is geen straat die haar naam draagt, al is er in de Parijse wijk Levallois Perret, niet ver van de begraafplaats waar haar graf te vinden is, een metrostation Louise Michel. Op een postzegel uit 1986 krijgt haar portret het predicaat 'Hommage aux Femmes' mee.

Voor een andere deelnemer aan de Commune geldt hetzelfde: Jules Vallès (1832-1885). Namens het 15e Arrondissement werd hij gekozen in de Raad van de Commune. De zegel die in 1982 verscheen met zijn beeltenis, herdenkt alleen zijn 150 e geboortedag en eert hem als schrijver en journalist, niet als betrokkene bij de Commune.

Protestsongs

Anders ging het in Zweden, waar de posterijen in 1980 de syndicalistische vakbondsstrijder, folkzanger en schrijver van tientallen protestsongs, Joe Hill (1879-1915) herdachten. De zegel heeft als toevoeging: 'We'll have freedom, love

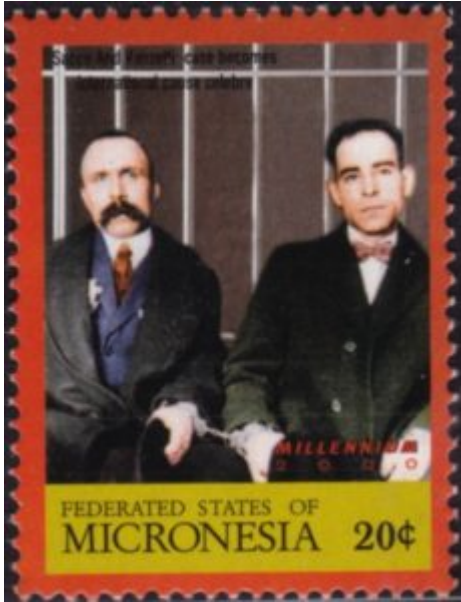
and health, When the grand red flag is flying, In the Workers' Commonwealth.' De oorspronkelijk in Zweden geboren Hill werd het boegbeeld van de vakbond Industrial Workers of the World (IWW). Met zijn venijnige songs, die opriepen tot een arbeidersrevolutie, was hij een doorn in het oog van mijnbazen en fabriekseigenaren. Toen hij na een roofoverval gearresteerd werd - waarvan

nooit duidelijk is geworden of hij die pleegde - leek het een uitgelezen kans de populaire zanger de mond te snoeren. Na een dubieus proces werd hij in 1915 in

Utah geëxecuteerd.

Verzamelaars

In zijn algemeenheid is de politieke overtuiging van anarchisten vrijwel nooit een reden om hun portret op een zegel te plaatsen, maar spelen andere redenen een rol om naam en persoon te vereeuwigen.

Mexico staat niet bekend als een gedecentraliseerde, optimaal democratische staat. Toch beweert de regering nog steeds te handelen vanuit het gedachtegoed van Emiliano Zapata, de anarchistische boerenleider die tijdens de Mexicaanse Revolutie (1910-1920) streed voor landhervormingen. Het uitbrengen van zegels met Zapata heeft dan ook slechts een propagandistische waarde.

De reden waarom Micronesië, een eilandenstaat in de Stille Zuidzee, Sacco en Vanzetti - twee onschuldig in de Verenigde Staten in 1927 ter dood veroordeelde Italiaanse anarchisten - op een zegel plaatste, blijft echter nogal duister. Want zelfs voor verzamelaars is de waarde van dit soort zegels vrijwel nihil.

Van Bach tot Glass: Paul Simon en serieuze muziek

Op een aantal punten speelt klassieke muziek, althans serieuze muziek, een rol in het werk van Paul Simon. Veel Simon-fans zal het nummer *American Tune* op het album *There goes Rhymin' Simon* (1973) bekend in de oren hebben geklonken. De echte kenners onder hen konden de melodie thuisbrengen als een deel uit de *Mattheus Passie* van Johan Sebastian Bach, en wel uit het choraal *O, Haupt vol Blut und Wunden*. Dat was op zich door Bach zelf weer geleend van *Mein G'müt ist*

mir verwirret, een seculier, d.w.z. niet-kerkelijk, werk van Hans Leo Hassler von Roseneck (1564-1612).

Over Bach als inspiratiebron heeft Simon zich, voor zover mij bekend, nooit uitgelaten.

In 1971 leverde Simon een tekst voor een compositie van Leonard Bernstein, vooral bekend van *the West Side Story*. *Mass. A Theatre Piece for Singers, Players and Dancers* is wat wij in revolutionairder tijden een beatmis noemden. Een opmerkelijk werk, deze katholieke mis door deze joodse componist.

Simons volledige bijdrage bestaat uit vier regels:

Half of the people are stoned
 And the other half are waiting for the next election.
 Half the people are drowned
 And the other half are swimming in the wrong direction.

Bernstein bedankt hem met deze voetnoot:

This quatrain was a Christmas present from Paul Simon. Gratias. L.B.
 (Dit kwatrijn was een Kerstgeschenk van Paul Simon. Merci. L.B.)

Changing opinion

Gradually we became aware of a hum in the room
 An electrical hum in the room
 It went mmmmmm

We followed it from corner to corner
We pressed our ears against the walls
We crossed diagonals and put our hands on the floor
It went mmmmmm

Sometimes it was a murmur
Sometimes it was a pulse
Sometimes it seemed to disappear
But then with a quarter-turn of the head
It would roll around the sofa
A nimbus humming cloud
Mmmmmm

Maybe it's the hum of a calm refrigerator
Cooling on a big night
Maybe it's the hum of our parents' voices
Long ago in a soft light
Mmmmmm

Maybe it's the hum of changing opinion
Or a foreign language in prayer
Maybe it's the mantra of the walls and wiring
Deep breathing in soft air
Mmmmmm

Paul Simon, toch al niet bekend om de toegankelijkheid van zijn teksten, bereikte hiermee een nieuw hoogtepunt in diepgang.

De gezamenlijke inspanningen mondten uit in de cd *Songs from Liquid Days* (1986), zo genoemd naar de bijdrage van David Byrne. Glass had in 1983 al meegewerkt aan het Paul Simon album *Hearts and bones*. Hij schreef de coda (het afsluitend deel van een muziekstuk) waarmee de plaat eindigt.

Dat was overigens nog niet het einde van hun collaboratie. Op 23 mei 2007 werd aan Paul Simon de eerste *Gershwin Prize for Popular Song* uitgereikt. Tot de gastoptredens – van James Taylor en Miriam Makeba tot Art Garfunkel en Stevie Wonder – hoorde ook dat van Glass, die een solopiano versie van *Sound of silence* speelde.

En aan het booklet bij de 3cd-box *Paul Simon 1964 – 1993* droeg Glass het essay

Graceland and beyond bij. Daarin plaatst hij Simon, wellicht tot diens eigen verbazing, op één lijn met de belangrijkste Amerikaanse deuntjesmakers:

“For me, Paul Simon is, simply, one of the leading songwriters of modern times, responsible for more ‘standards’ than any other single songwriter of his generation. You have to go back to composers like Porter, Gershwin and Berlin to find comparable talent.”

(Voor mij is Paul Simon eenvoudigweg een van de meest vooraanstaande songwriters van de moderne tijd, verantwoordelijk voor meer ‘standards’ dan enige andere tekstschrijver-en-componist van zijn generatie. Je moet teruggaan tot componisten als Porter, Gershwin en Berlin om vergelijkbaar talent te vinden.)

Op de een of andere manier doet een vergelijking met Cole Porters *Night and day*, George Gershwins *I got rhythm* en Irving Berlins *White Christmas*, om maar een paar ‘standards’ te noemen, met *Bridge over troubled water*, *The boxer* en *Duncan* me sterk denken aan appels en peren.

—

Robert-Henk Zuidinga (1949) studeerde Nederlandse en Engelse Moderne Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij schrijft over literatuur, taal- en bij uitzondering – over film.

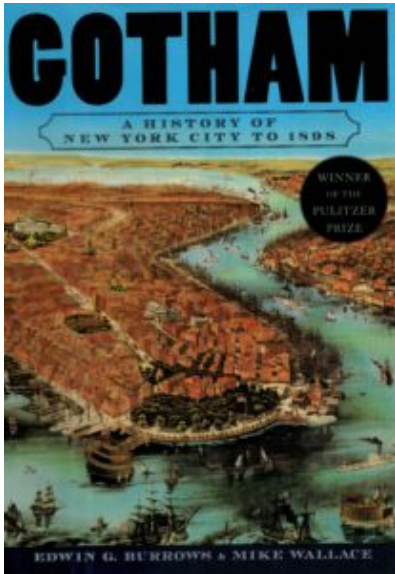
De drie delen *Dit staat er* bevatten de, volgens zijn eigen omschrijving, journalistieke nalatenschap van Zuidinga. De boeken zijn in eigen beheer uitgegeven. Belangstelling? Stuur een berichtje naar: info@rozenbergquarterly.com– wij sturen uw bericht door naar de auteur.

Dit staat er 1. Columns over taal en literatuur. Haarlem 2016. ISBN 9789492563040

Dit staat er II, Artikelen en interviews over literatuur. Haarlem 2017. ISBN 9789492563248

Dit staat er III. Bijnamen en Nederlied. Buitenlied en film, Haarlem 2019. ISBN 9789492563637

Gotham: bijnamen van New York

Edwin G. Burrows & Mike Wallace - Gotham: A History of New York City to 1898

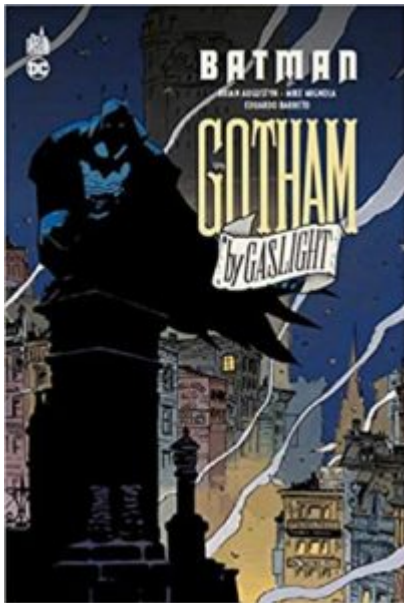
Sinds de terroristische aanvallen op het World Trade Center op 9 september 2001 is *Ground Zero*, meteen na *Twin Towers*, de meest gehoorde bijnaam in verband met New York. *Ground Zero* is van oorsprong een militaire term voor het centrum van een kernbomexplosie, ook hypocentrum geheten. De vergelijking met het desolate gebied rond het WTC ligt voor de hand. Toch werd het begrip ook al voor die tijd gebruikt: in 1997, bijvoorbeeld, verscheen het boek *New Life at Ground Zero*, over het herstel van achterstandswijken in New York in de jaren 80 en 90.

New York is een stad van veel bijnamen. *The Big Apple* is de bekendste, maar bij lange niet de oudste. Dat is *Manhatta*, de naam die de oorspronkelijke bewoners, de Algonkin Indianen, gaven aan het eiland dat later *Manhattan* ging heten. Het betekent 'slanke vorm'. Ook de tweede naam van dat langwerpige eiland, Nieuw Amsterdam, kan als bijnaam gezien worden.

De aardigste naam voor New York is *Gotham*, geïntroduceerd door Washington Irving (1783- 1859) in zijn boek *Salmagundi* (1807). Gotham, een verbastering van *Goats' Town*, is een Engels dorp onder Nottingham, waarvan de inwoners in de middeleeuwen de reputatie hadden zich gekker voor te doen dan ze waren.

Veel van hun vrolijke verhalen werden geboekstaafd in de *Merie Tales of the mad men of Gotam* (1565). De sluwheid van de Gothamers sprak de bewoners van Manhattan voldoende aan om hun eigen stek naar dat Britse dorp te noemen.

Het Amerikaanse Gotham kreeg wereldwijde bekendheid als woonplaats van de stripfiguur Batman. Ook voor de thuishaven van een andere stripheld, het *Metropolis* van Superman, heeft New York model gestaan. Een lijvige geschiedenis van New York - 1.383 pagina's - kreeg in 1999 de simpele titel *Gotham*.

Over de oorsprong van *the Big Apple* bestaan verscheidene theorieën. De meest geaccepteerde is, dat het in de jaren 30 van de 19-de eeuw de naam van een nachtclub in Harlem was. Daar optreden was toen voor jazzmusici het hoogst bereikbare en gaandeweg werd onder jazzmusici naar New York verwezen als *the Big Apple*. In de jaren 70 werd het de officiële roepnaam, toen een promotiecampagne voor de stad op die naam gebaseerd werd.

Big Apple bleek een productieve bijnaam: Jaffa, bekend om zijn sinaasappelen, heet in Israël *the Big Orange* en in de Disneytekenfilm *Hercules* (1997)

vertrekt de hoofdpersoon naar Babylon, ofwel *the Big Olive*.

Dankzij Frank Sinatra en Lee Towers kreeg een regel uit de titelsong van de film *New York, New York* (1977) een eigen leven: *the city that never sleeps*. In een met de strijd tussen Amsterdam en Rotterdam vergelijkbare concurrentie afficheert Chicago zich, niet zonder sarcasme, als *the city that works*.

De *Twin Towers* zijn niet de enige gebouwen in New York die een bijnaam aan hun vorm ontleenen. Het ovale gebouw op de hoek van de 53-ste straat en Third Avenue heet niet voor niets *the Lipstick Building*, en de eerste wolkenkrabber op Manhattan, op het hoekpunt van Broadway en Fifth Avenue, dankt aan zijn driehoekige basis de naam *the Flatiron*: het strijkijzer.

Dakota, New York – Photo:
en.wikipedia.org

Maar bijnamen komen niet alleen voort uit een vorm. De *Dakota*, het appartementengebouw aan de westkant van Central Park, stond, toen het tussen 1880 en 1884 gebouwd werd, zó ver buiten de bewoonde wereld dat New Yorkers het gevoel hadden dat het in de staat Dakota, in het midwesten van Amerika, gesitueerd leek. Het prachtige *Woolworth Building*, kantoorkolos van de Woolworth-keten (een soort Hema), kreeg het etiket *the Cathedral of Commerce*. Aan de oostkant van het park ligt *the Museum Mile*, het stuk Fifth Ave. met enkele van New Yorks belangrijkste musea: het *Metropolitan*, het *Guggenheim* en *the Frick Collection*. Aan dat deel van 5th Ave. huisden families als de Vanderbilts, de Astors en de Rockefellers.

Logisch dat dat stukje *Millionaires' Row* genoemd werd. Het op deze hoogte gelegen deel van de Upper East Side is het *Silk Stocking District*. Het gedeelte ten oosten van de zijden kousen-wijk heet – met een verwijzing naar de roman van John Steinbeck – *East of Eden*, dat wil zeggen: buiten het paradijs.

De hel ligt tegenwoordig een stuk zuidelijker. Maar *Ground zero* wordt eveneens gebruikt in de betekenis van punt om iets weer van de grond af aan op te bouwen. New York heeft, als een Nieuw Rotterdam, de mouwen opgestroopt.

Eerder gepubliceerd: Bijgenaamd, Achterpagina *NRC-Handelsblad*, 17 oktober 2001.

Robert-Henk Zuidinga (1949) studeerde Nederlandse en Engelse Moderne Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij schrijft over literatuur, taal- en bij uitzondering – over film.

De drie delen *Dit staat er* bevatten de, volgens zijn eigen omschrijving, journalistieke nalatenschap van Zuidinga. De boeken zijn in eigen beheer

uitgegeven. Belangstelling? Stuur een berichtje naar: info@rozenbergquarterly.com– wij sturen uw bericht door naar de auteur.

Dit staat er 1. Columns over taal en literatuur. Haarlem 2016. ISBN 9789492563040

Dit staat er II, Artikelen en interviews over literatuur. Haarlem 2017. ISBN 9789492563248

Dit staat er III. Bijnamen en Nederlied. Buitenlied en film, Haarlem 2019. ISBN 9789492563637

Noam Chomsky: Amid Protests And Pandemic, Trump's Priority Is Protecting Profits

Noam Chomsky

Many years ago, social scientist Bertram Gross saw “friendly fascism” — an insidious authoritarianism that denies democratic rights for corporate ends without the overt appearance of dictatorship — as a possible political future of the United States.

Today, that future has arrived. Donald Trump has not only consolidated the integration between Big Business and government, but now, with the country in the grip of some of the biggest protests in more than half a century, he is actually trying to turn the U.S. into a police state, to “‘dominate’ by violence and terrify

any potential opposition,” as Noam Chomsky astutely points out in a new and exclusive interview for *Truthout*.

C.J. Polychroniou: Noam, for the past 40 or so years, we have been witnessing in the U.S. the demolition of the welfare state and the supremacy of the ideology of market fundamentalism to the point that the country is unable to deal with a major health crisis, let alone resolve long-standing issues like large-scale poverty, immense economic inequalities, racism and police brutality. Yet, Donald Trump did not hesitate in the midst of the George Floyd protests to declare that, “America is the greatest country in the world,” while he is seeking at one and the same time to start a new civil war in this country through tactics of extreme polarization. Can you comment on the above observations?

Noam Chomsky: I don’t think Trump wants a civil war. Rather, as he says, he wants to “dominate” by violence and terrify any potential opposition. That is his standard reflex. Just look at his outburst when one Republican Senator, Lisa Murkowski, broke strict Party discipline and raised some mild doubts about the magnificence of His Royal Majesty. Or his firing of the scientist in charge of vaccine development when he raised a question about one of Trump’s quack medicines. Or his purge of the inspector generals who might investigate the fetid swamp he’s constructed in Washington.

It’s routine. He’s a radically new phenomenon in American political history.

Another Trump reflex is his call for “the most vicious dogs, and most ominous weapons, I have ever seen” when peaceful protesters appear near his abode. The phrase “vicious dogs” evokes the country’s horror when images of vicious dogs attacking Black demonstrators appeared on the front pages during the civil rights movement. Trump’s use of the phrase was either by intent, to stir up racist violence, or reflexive, arising from his innermost sentiments. I leave it to others to judge which is worse, and what either tells us about the malignancy at the center of global power.

With that qualification, there is no inconsistency. Both the claim that America is the greatest country in the world, in his special sense, and his call for domination, follow from his guiding doctrine: ME!

A direct corollary to the doctrine is that he must satisfy the demands of extreme wealth and corporate power, which tolerate his antics only insofar as he serves their interests abjectly, as he does with admirable consistency in his legislative

programs and executive decisions, such as the recent Environmental Protection Agency decision to increase air pollution “in the midst of an unprecedented respiratory pandemic,” [risking tens of thousands of deaths](#), disproportionately Black, the business press reports, but increasing wealth for those who matter.

The success of his tactics was revealed clearly at the January extravaganza at the Davos ski resort, where the masters of the universe, as they are called, meet annually to cavort and congratulate one another. This year’s meeting departed from the norm. There was visible concern about “reputational risk” — recognition that the peasants are coming with their pitchforks. Therefore, there were solemn declarations that, *We realize we’ve made mistakes, but we are changing, you can put your faith in us, we will become “soulful corporations,”* to borrow the phrase used in accolades to corporate America in the ‘50s.

The keynote address was, of course, handed to Trump, the Godfather. The elegant figures assembled don’t like him. His vulgarity and general brutishness disrupt their preferred image of enlightened humanism. But they gave him rousing applause. Antics aside, he made clear that he understands the bottom line: which pockets have to be stuffed lavishly with more dollars.

Another direct corollary of the guiding doctrine is that the con man in charge must control his voting base while he is stabbing most of them in the back with his actual programs — a difficult feat, which he has so far carried off with much skill. The voting base includes not only avid white supremacists but others in the grip of the fear of “them” that is a core part of the culture — and is of course not without foundation. One consequence of bitter repression is that “they” often resort to crime — that is, the retail crime of the weak, not the wholesale crime of the powerful.

For Trump’s prime constituency of great wealth and corporate power, America is indeed the greatest country in the world. How can one fault a country in which 0.1 percent of the population hold 20 percent of the wealth while the majority try to survive from paycheck to paycheck and CEO compensation has reached 287 times that of workers? And calls for domination by vicious dogs placates much of the voting base.

So, all falls into place.

The actor George Clooney responded with an essay for the Daily Beast to the

killing of George Floyd by saying that racism is America's pandemic, "and in 400 years we've yet to find a vaccine." Why is racism so entrenched and intractable in the United States?

The answer is given by what happened in those 400 years. It's been reviewed before, but for me at least it's useful to take a few minutes to think it through again until it becomes deeply ingrained in consciousness. In summary:

The first 250 years created the most vicious system of slavery in human history once the colonies had gained their liberty, the foundation of much of the nation's wealth. It was unique not only in hideous cruelty but also in that it was based on skin color. That is ineradicable, a curse reaching to future generations. Other minorities were brutally treated, even barred from the country by racist laws (Jews and Italians, the prime target of the 1924 immigration law, which lasted for 40 years, long enough to condemn European Jews to crematoria, and post-war, to ensure that survivors went to Palestine, whatever they might have preferred). But the stigma was not permanent. They could be assimilated and turn to more "acceptable" professions than running [Murder, Inc.](#)

Also unique is the fervor of American racism. The "one drop of blood" criterion for the U.S. anti-miscegenation laws that remained on the books until the civil rights movement of the 1960s was so severe that the Nazis rejected it when they were searching for a model for the racist Nuremberg laws — though they did appeal to the American precedent as the only one they could find.

Formal slavery ended in 1865, and a decade of reconstruction offered Black people a taste of freedom, which they used with remarkable effectiveness, given the horrifying legacy. That soon ended. A North-South compact offered southern racists free rein to murder and repress, and to provide a fine workforce for agribusiness and the southern industrial revolution by criminalizing Black life and offering employers a disciplined work force with zero rights. One of the best general books on the post-reconstruction period is called [Slavery by Another Name](#), by Wall Street Journal Atlanta Bureau Chief Douglas Blackmon.

That stain on American history lasted pretty much until WWII, when free labor was needed for war industry. I remember well when Black domestic servants disappeared from middle-class homes. During the great growth period after the war, some opportunities opened for Black Americans, though serious

impediments remained. The educational opportunities offered by the GI Bill, a major contribution to the health of the society, were denied to Black people. Home ownership, the basis for wealth for most people, was restricted by federal laws barring Black people from federally funded housing — laws that were hated by the liberals who voted for them, but there was no recourse if there was to be any housing at all, thanks to the iron grip of influential southern Democrats, whose racist passions shifted to the Republicans under Nixon's southern strategy. By the time these racist laws were withdrawn under pressure of the activism of the '60s, the opportunities for many Black Americans were lost. The economy suffered stagflation in the '70s and then the hammer blow of neoliberalism, designed to keep the poor and working people in their place, with Black communities as usual the most brutally affected. That assault was compounded by a new wave of criminalization of Black life initiated by the deeply racist Reagan administration. That was amplified by Clinton under the cloak of "I am one of you," and on to George Floyd.

It's not hard then to answer the question, at least on one level. At a deeper level, we can ask why the disease is so hard to cure.

It is worth bearing in mind that racism is not unique to the U.S. It has always existed in one form or another, but it was not until the Age of Enlightenment and the imperial conquests that it assumed its contemporary virulence. To see it on display in Europe, it is enough to view the intensive efforts of "civilized" Europeans to keep the victims of centuries of hideous European slaughter and terror from "soiling" their shores. Better that tens of thousands should die in the Mediterranean, fleeing from Libya, the scene of the first post-World War I genocide at the hands of the Italian fascist regime — which, we might recall, was highly praised in the liberal democracies of the West, including the guru of "libertarianism," Ludwig von Mises, who wrote in 1927 that, "It cannot be denied that Fascism and similar movements aimed at the establishment of dictatorships are full of the best intentions and that their intervention has for the moment saved European civilization. The merit that Fascism has thereby won for itself will live on eternally in history." (His apologists plead that he only intended for these "best intentions" to be a temporary means to "save civilization"; the [Blackshirts](#) could then retire.)

Aside from Trump's criminal negligence of the spread of COVID-19 and his complete insensitivity to the frustration and anger of the people seeking justice

through their street protests against the killing of George Floyd and police brutality generally, the United States does not seem to be well served by its version of federalism.

Federalism in its modern form dates back to the Civil War, which changed the phrase “United States” from plural to singular (in English at least). But the problems with U.S. federalism trace back to the country’s founding, and are becoming very severe. In the late 18th century, the U.S. Constitution was a progressive doctrine in comparative terms, even though it was a “framers’ coup” against popular pressures for democracy, to borrow the title of the fine study by Michael Klarman that is the gold standard for scholarship on the establishment of the Constitution. Even the words “We the people,” however remote from reality, were a serious challenge to the regimes of the day. The challenge was serious enough to evoke the venerable domino theory among the leaders of the day. King George III feared that the example of the American revolution might lead to erosion of the empire. The Tsar and Metternich had similar concerns about “the pernicious doctrines of republicanism and popular self-rule” spread by “the apostles of sedition” in the colonies that had cast off the British yoke.

That was then. By today’s standards, the U.S. political system is so regressive that if the U.S. were to apply for membership in the European Union, it would probably be turned down by the European Court of Justice. The Senate is a travesty of democracy. Wyoming, with 500,000 people, has the same number of senators as California, with 40 million. This extreme perversion of democracy affects the Electoral College as well. The House was carefully designed by Madison with measures to reduce the threat of democracy, but all of that has been effaced by radical gerrymandering and an array of devices, mainly devised by contemporary Republicans, to suppress voting by the wrong people. The powers of the presidency have been constrained by good faith and trust, the way the British Constitution functioned for centuries (now eroding). With a wrecker like Trump in office, backed by a party of trembling cowards, these powers verge on dictatorship, as we are now seeing.

By now a small minority — rural, white, devoutly Christian or evangelical — can run Congress. Furthermore, this is ineradicable. The small states can block a constitutional amendment.

These remarks keep to the formalities of the democratic system, putting aside those whom Adam Smith called “the masters of mankind,” FDR’s “economic

royalists.” Smith recognized them to be the “principal architects of policy” in 18th century England, the model of democracy in his day. As he wrote, they made sure that policy served their interests, however “grievous” their impact on the general population. Today, they virtually own the political system, from campaign funding to the overwhelming force of lobbyists and innumerable other devices to keep the government securely in their pocket.

Though their power is immense, it is fragile. Hence the concern at Davos about “reputational risks,” and the statements of top executives that they are mending their ways. They don’t have to read David Hume to learn that since “FORCE is always on the side of the governed, the governors have nothing to support them but opinion,” which can be withdrawn.

The power of the masters is indeed fragile. It can be restricted, even overturned, by a public dedicated to different goals. But that requires organization. Thatcher and Reagan knew what they were doing when they launched the neoliberal era with a sharp attack on labor unions, traditionally the spearhead of struggles for social justice.

Just keeping to the formal democratic system, a serious constitutional crisis is inevitable for structural reasons — and Trump is edging toward it right now. It is a matter of concern in high places committed to the constitutional order. There is no precedent for the denunciation of his call for violent suppression of protest by some of the highest military officers — the two previous chairmen of the Joint Chiefs of Staff, his former defense secretary and former chief of staff, the former commander of NATO and U.S. forces in Afghanistan, all top-ranking generals — some of whom went on to eloquent support for the protesters. More important, also without precedent is the remarkable mobilization of whites all over the country to participate in the mass nonviolent protests, braving the serious threat of succumbing to the virus along with some police violence. [A poll in the first days of June](#) found 64 percent of American adults were “sympathetic to people who are out protesting right now,” while 27 percent said they were not and 9 percent were unsure.

Where this will lead is anyone’s guess, and more may be coming as a fateful election approaches. It’s hard to determine what is more ominous: another four years for the malignancy to spread its poison, or an electoral loss that Trump will declare illegitimate, refusing to leave the White House, calling on the heavily

armed “tough guys” he regularly urges on to defend their “Second Amendment rights” by protecting the self-declared “chosen one,” eyes lifted to heaven.

Is this a wild fantasy? Maybe, maybe not. It’s being discussed in respectable circles. Specialists on the topic have warned that Trump is bringing fascism to the U.S. Personally, I think that gives him too much credit. Fascism is too sophisticated a doctrine for him to grasp. It is, furthermore, a doctrine that is antithetical to his own simplistic conception of how the world should be run: by the masters of the universe, with Trump wielding the wrecking ball at whim. Fascist ideology calls for strict control of the society by the fascist party led by the maximal leader; crucially, control of the compliant business classes. That is almost the opposite of what prevails and what Trump’s limited vision seeks to entrench further. He may advocate fascist tactics, but that’s far from fascism. It resembles more closely a tin-pot dictatorship.

[Well-regarded analysts in the mainstream are concerned](#). One is former CIA analyst Robert Baer, who has had lots of experience in tin-pot dictatorships. In his view,

“If I were a foreign intelligence officer assigned to Washington, I’d ask how close he is to imposing martial law because it looks pretty close to me. I mean, he said he will. He’s preparing for it. He’s got a secretary of defense right now who’s balking. It’s very easy to remove him and put somebody in his place. This president is very insecure. And we’ve watched him go after the FBI and the Department of Justice, and he will go after the Pentagon until he gets the officers in that don’t countermand his orders.... I have never seen this in the United States, never heard since the Civil War.... If I were a foreigner, I would really wonder ... what’s happening to American democracy.”

We can remind ourselves of how fateful the coming election is by keeping our eyes on current science — for example, the recent report from the Scripps Institute of Oceanography, the main monitor of atmospheric CO₂, that levels have not only long surpassed all of human history, but are approaching [the highest they have been for 3 million years](#), when sea levels were 50 to 80 feet higher than they are today.

The coronavirus dip is a statistically insignificant deviation, though it does serve to instruct us that there is still time to avert a cataclysm, though not much.

The countries of the world are seeking to do something to respond, not enough, but at least something. The country that is doing the least is the United States, in the hands of the wrecker-in-chief.

Trump does not waste a minute in his relentless drive to race toward the cliff. His February 2020 budget proposal, while naturally calling for continued defunding of the Centers for Disease Control and Prevention in the midst of a raging pandemic, also called for further subsidies to the fossil fuel industries that are laboring to destroy organized human life. To accelerate the disaster, [Trump is using the cover of the pandemic](#) to dismantle “federal regulations designed to protect workers, consumers, investors and the environment,” rescind requirements for factories and power plants to monitor or report missions, waive environmental laws for pipelines and other projects, and instruct “agencies across the government to rescind, modify or simply stop enforcing regulations if they burden the economy.”

The last phrase is a euphemism for interfering with profits. Helping the economy would mean building infrastructure and productive capacity, not pouring funds into keeping stock prices high for the benefit of rich investors and predatory financial capital.

“The White House will seek to make many of those roughly 600 deregulatory actions permanent,” according to a former White House official speaking on the condition of anonymity. [Trump’s May 19 proclamation](#), on which this press account is based, drops enough hints to render the prediction plausible. The heads of all agencies are instructed to “review any regulatory standards they have temporarily rescinded, suspended, modified, or waived” and other actions they have taken, and “determine which, if any, would promote economic recovery *if made permanent*,” subject to conditions that are meaningless; and to consider an array of actions that “temporarily *or permanently*” relate to “regulatory standards that may inhibit economic recovery” (emphasis added).

The phrase “economic recovery” has always had a definite meaning in the Trumpian lexicon that there is no need to review.

Trump’s dedication to destroy organized human life in the near future for the sake of short-term profit for his constituency is by far the worst of his crimes, in fact the most extreme crime in human history. It is approached in malignancy only by his systematic dismantling of the arms control regime that has reduced the severe threat of terminal nuclear war; and, concomitantly, his promoting the

development of more advanced weapons that enemies can use to destroy us. Amazingly, none of this enters into current discussion, except at the margins.

In the age of COVID-19, we have seen the sudden return of economic thinking guided however loosely by Keynesian ideas (such as increasing government spending and lowering taxes in order to reboost economic activity, and maintaining a solid welfare state) especially in Western Europe. Is this an indication that neoliberalism is finally on its way out? Or will we see a return to the “normal state of affairs” once the health crisis is over, especially in the United States, where there is significant resistance to the ideas of social democracy?

Like a lot of good questions, this one is virtually impossible to answer. The forces that created the current socioeconomic regime, including the pandemic and the race to self-destruction, are not wasting a moment in their dedication to ensure that the neoliberal disaster persists, indeed in harsher form, with more sophisticated means of surveillance and control. They will succeed unless the general population withdraws consent, makes use of the power that is in the hands of the governed, and becomes organized to create a world that is more humane and just — in fact, survivable.

That requires at the very least constructing a minimal social state. We can see what a difficult step that will be by looking at the liberal commentary on the Sanders campaign: good ideas, but the American people aren't ready for it. That is an incredible indictment of American society, which, according to this judgment, is not able to rise to what is normal elsewhere: universal health care and free higher education, Sanders's major planks.

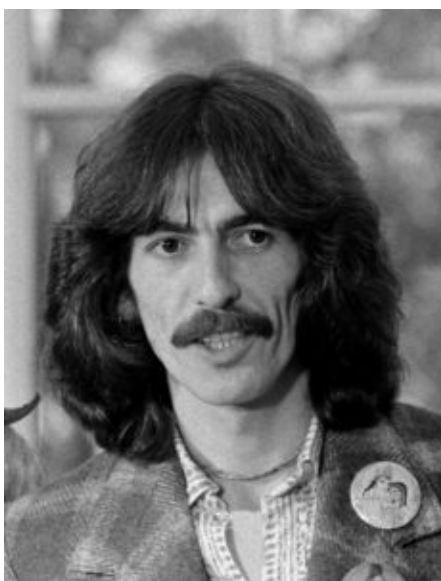
But joining the world should be the least of the objectives for a progressive popular movement. Why should decisions about our lives be transferred from elected representatives, over which people have at least some control, to unaccountable private hands, as neoliberal doctrine dictates? Going further, why should people spend almost all of their waking lives under controls so extreme that Stalin couldn't have dreamed of them — what is called “having a job”? Work under external command is an attack on fundamental human rights and dignity that had been regarded with contempt from classical Greece and Rome until the 19th century, and was bitterly condemned by working people in the early industrial revolution.

That's only a bare beginning. A different world is possible, a very different one.

This interview has been lightly edited for clarity and length.

C.J. Polychroniou is a political economist/political scientist who has taught and worked in universities and research centers in Europe and the United States. His main research interests are in European economic integration, globalization, the political economy of the United States and the deconstruction of neoliberalism's politico-economic project. He is a regular contributor to *Truthout* as well as a member of *Truthout's* Public Intellectual Project. He has published several books and his articles have appeared in a variety of journals, magazines, newspapers and popular news websites. Many of his publications have been translated into several foreign languages, including Croatian, French, Greek, Italian, Portuguese, Spanish and Turkish. He is the author of [*Optimism Over Despair: Noam Chomsky On Capitalism, Empire, and Social Change*](#), an anthology of interviews with Chomsky originally published at *Truthout* and collected by Haymarket Books.

George, the quiet Beatle

George Harrison
(1943-2001) Photo:

‘De stille Beatle’ werd hij genoemd. De bescheiden Beatle, *the quiet one*. Omdat hij als jongste altijd in de schaduw stond van John Lennon (*the smart Beatle*) en Paul McCartney (*the cute Beatle*), en zelfs van de clown Ringo Starr (*the sad Beatle*).

Samen waren ze *the Liverpool Lads* of, in een grap van Ringo, *the Siamese Quads* (de Siamese vierling; quads is de verkorting van quadruplets, vierling of vierwieler). Maar vooral waren ze *the Fab Four*.

George Harrison zou daar, toen de groep uiteen gevallen was, met ironie op terugkijken in *When we was fab*, op zijn solo-cd *Cloud Nine* (1987), met *I am the walrus*-violen en andere muzikale Beatles-citaten. Fab is kort voor fabulous, zoals nu nog gebruikt in *AbFab* voor de Engelse comedy *Absolutely Fabulous*.

Afgunstig op het grote succes van Britse bands als the Beatles, the Stones en the Kinks in Amerika in de jaren 60 – daar wordt nu nog gesproken over the British invasion – creëerde de platenindustrie aldaar volgens een op the Beatles gebaseerde formule een vergelijkbare groep, the Monkees, inclusief speelse spelfout. Dat werd natuurlijk al gauw *the Prefab Four*, het geprefabriceerde viertal.

Gijs Scholten van Aschat schreef voor seizoen 2011/2012 het toneelstuk *the Prefab Four*, over vier voormalige nep-popsterren op leeftijd.

Naar zijn ogenschijnlijk bescheiden rol verwees ook de titel van een biografie, *The Quiet One: A Life of George Harrison* door Alan Clayson. De mysterieuze Beatle werd hij ook genoemd, maar de mystieke Beatle was toepasselijker geweest, gezien zijn belangstelling voor hindoeïsme, meditatie en sitar.

George Harrison zal vooral herinnerd worden vanwege *While my guitar gently weeps* (waarover aanstonds meer). De ironie wil, dat die treurende gitaar niet door hemzelf bespeeld werd maar, zoals kenners al lang gehoord hadden, door Eric Clapton. Die werd, om zijn onnavolgbare gitaarspel bij the Yardbirds, in 1963 al bekend als *Slowhand*, maar verwierf de hoogste eer tijdens zijn periode in John Mayalls Bluesbreakers. In 1966 verscheen op Londense muren de graffito *Clapton is God*.

Clapton speelde in menige sessie mee, maar vanwege contractuele verplichtingen elders gebeurde dat onder schuilnamen. Aan Harrisons muziek bij de film *Wonderwall: the Movie* (1969), bijvoorbeeld, deed hij mee als Eddie Clayton.

De hulpvaardigheid was wederzijds en ook Harrison diende zich te bedienen van een alias. Als *L'Angelo Misterioso* (de mysterieuze engel) droeg hij bij aan Cream, de supergroep van Clapton, Jack Bruce en Ginger Baker. Aan het nummer *Badge* schreef hij mee, op *Never tell your mother she's out of tune* speelde hij gitaar. (De interactie met Clapton was overigens niet uitsluitend van muzikale aard. Clapton liet zijn oog vallen op Harrisons vrouw Patti Boyd. In 1977 scheidde zij van de Beatle, in 1979 trouwde ze met Slowhand. Op hun receptie verzorgden Paul McCartney, Ringo Starr en George Harrison de muziek.)

In andere pseudoniemen was Harrison minder creatief: op Harry Nilssons *Son of Schmilsson* heet hij *George Harrysong*, op *It's like you never left* van Dave Mason *Son of Harry* en op *Shankar Family and Friends*, een album van zijn sitar-leraar Ravi Shankar, *Hari Georgeson*. Nog Indiaser oogde zijn alter ego op *The place I love* van The Splinter: *Jai Raj Harisein*. Als *Hari Georgeson* speelde hij ook nog mandoline op *It's my life* van Billy Preston, de Amerikaanse toetsenist die vanwege zijn vele sessie-werk op Beatles-lp's *the Fifth Beatle* werd genoemd.

In 1960, toen de Liverpool Lads nog als *the Silver Beatles* optraden, noemde George zich *Carl Harrison*, als eerbetoon aan zijn grote Amerikaanse voorbeeld, Carl Perkins.

De mooiste bijnaam is echter *the Dark Horse*. Van oorsprong is een *dark horse* een outsider bij de paardenraces, later was het vooral van toepassing op een onverwachte winnaar bij politieke verkiezingen. Maar in Harrisons geval geldt de betekenis van buitenstaander. Ook dit werd de titel van een biografie, *Dark Horse: the Life and Art of George Harrison* door Geoffrey Giuliano. De typering was treffend; Harrison had hem toen zelf al gebruikt, als naam voor zijn platenmaatschappij en als titel voor een cd in 1974.

Daarop staat onder meer een cover van de Everly Brothers-hit *Bye Bye Love*, een onverhulde verwijzing naar de overstap van Patti Boyd naar Eric Clapton. Die waren trouwens allebei aanwezig bij de opname.

*The Beatles – John Lennon,
Paul McCartney, George
Harrison, Ringo Star*

Rijmelarij

De hitparade is een wereld die aan elkaar hangt van de rijmelarij en clichébeelden. Want ze moeten ontelbare malen gebruikt zijn in de teksten van popsongs: *so in love* en *the stars above*. Letterlijk ontelbaar. *I'm feeling blue* en *someone new* doet het ook goed als cliché, en anders wel *tomorrow* en *all my sorrow*.

In spaarzame gevallen doet de tekstdichter een poging tot iets originelers. Een aardig voorbeeld daarvan is het rijm dat George Harrison toepaste in *While my guitar gently weeps*, het zevende nummer van kant 1 van het dubbelalbum *The Beatles* (1968).

'*While my guitar*' bestaat uit tweemaal een couplet en een refrein met aan het slot nog wat geherhaal. Het couplet wordt gevormd door twee regels, die elk gevolgd worden door de titel van het nummer. Harrison schreef het, toen hij transcendentale meditatie en boeddhisme ontdekt had en je zou kunnen verwachten dat dat doorklonk in de diepte van zijn teksten.

Maar helaas. Regel drie, bijvoorbeeld, luidt: *I look at the floor and I see it needs sweeping* en is meer van huishoudelijk belang dan van filosofisch gewicht.

De filosofen Joseph A. en Michael H. Hoffheimer slagen er niettemin in in Harrisons tekst een metalaag te ontdekken. Dat doen ze in de essaybundel *The Beatles and Philosophy. Nothing you can think that can't be thunk* (Chicago, 2006). (De speelse spelling van *thunk* in plaats van *thought* komt uit de tekst van *All you need is love*.) Hun bijdrage, *George on Being and Somethingness*, biedt een existentieel inzicht dat met het blote oog nauwelijks waarneembaar is:

George neatly expressed this existential insight in a line in “While my guitar gently weeps” (1968). When he looks at a dirty floor, the singer does not see a surface with dirt on it but rather “a floor that needs sweeping”. What he sees in other words is a floor, perhaps standing more generally for the world, which requires action.

Interessanter, althans rijmtechnisch gezien, wordt het in de refreinen. Die tellen elk vier regels en eindigen allemaal op dezelfde rijmklank. Daarvoor koos George het eindrijm *-erted*, toch al niet het makkelijkste rijmwoord in het Engels, maar om aan acht van die rijmwoorden te komen, creëert de dichter rijmelarij van het zuiverste water en van bedenkelijk niveau.

*I don't know how you were diverted
You were perverted too
I don't know how you were inverted
No-one alerted you*

De toegezegene wordt niet alleen afgeleid - *diverted* - en geperverteerd - *excuse me?* -, maar ook nog binnenstebuiten gekeerd - *inverted* - en niemand die hem of haar daarvoor gewaarschuwd had: *I don't know why no one alerted you. Alerted?* Waarschuwen voor wat dan?

Het lijkt heel wat, maar het heeft de diepgang van een recept voor aambeienzalf en de zeggingskracht van een scheurkalender uit de jaren vijftig. Het is een pseudo-diepzinnig samenraapsel van woorden die niets anders met elkaar gemeen hebben dan dat ze op elkaar rijmen. Er is geen verband, geen wederzijdse beïnvloeding, laat staan enige zinnige betekenis.

Hetzelfde drama voltrekt zich aan het tweede couplet:

*I don't know why nobody told you
how to unfold your love
I don't know how someone controlled you
They bought and sold you*

Vooraf die laatste regel nodigt uit tot urenlange interpretatie, als dat niet te veel eer zou zijn.

De vraag of het in het Nederlands beter zou lukken, kan onmiddellijk negatief beantwoord worden. Bindervoet en Henkes, die in *Help! The Beatles* in het Nederlands (Amsterdam, 2006) alle Beatlesteksten, dus ook die van Harrison,

vertaald hebben, maakten van *While my guitar* volgens hun eigen Aantekeningen “Een plechtig nummer plechtig vertaald in het oude Nederlands van P.C. Hooft”. Een van de coupletten luidt:

*Ic snap niet hoe de slang commercie
U tot desertie braght
Ic snap niet hoe u uit perversie
Om mijn inertie laght*

Inderdaad: Help! Dat is, zo mogelijk, nog betekenislozer. Maar Harrison achtte zijn kunstje blijkbaar geslaagd, want hij herhaalde het in *Handle with care*. Ditmaal verzekerde hij zich van de steun van de lyrische poëet Roy Orbison en Bob Dylan, winnaar van de Nobelprijs voor Literatuur, die, aangevuld met Jeff Lynn en Tom Petty *the Travelling Wilburys* vormden.

Nu beperkte hij zich tot het aaneenrijmen van drie regels, zonder dat dit merkbare invloed had op de begrijpelijkheid of de innerlijke samenhang.

Bijvoorbeeld:

*Reputations changeable
Situations tolerable
Baby, you're adorable
Handle me with care*

Of, nog erger,

*Been stuck in airports, terrorized
Sent to meetings, hypnotized
Overexposed, commercialized
Handle me with care*

Om met Wim Kan te spreken: er gaat een wereld van onbegrip voor je open.

Het eerste deel werd eerder gepubliceerd in Bijgenaamd, Achterpagina *NRC-Handelsblad*, 6 december 2001. Het tweede deel verscheen op de inmiddels opgeheven website www.poezieaanhuis.nl.

Robert-Henk Zuidinga (1949) studeerde Nederlandse en Engelse Moderne Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij schrijft over literatuur, taal- en bij uitzondering – over film.

De drie delen *Dit staat er* bevatten de, volgens zijn eigen omschrijving, journalistieke nalatenschap van Zuidinga. De boeken zijn in eigen beheer uitgegeven. Belangstelling? Stuur een berichtje naar: info@rozenbergquarterly.com– wij sturen uw bericht door naar de auteur.

Dit staat er 1. Columns over taal en literatuur. Haarlem 2016. ISBN 9789492563040

Dit staat er II, Artikelen en interviews over literatuur. Haarlem 2017. ISBN 9789492563248

Dit staat er III. Bijnamen en Nederlied. Buitenlied en film, Haarlem 2019. ISBN 97894925636637

De Berchrede fan it Flakke Lân

Fryslân DOK

De Berchrede fan it Flakke Lân.

Tinkers formulearje in perspektyf foar de maatskippij nei de Coronacrisis. Hokker ynsjoggen kinne wy meinimme nei de takomst?

Sjoch bygelyks: *De Berchrede fan Theunis Piersma*:

<https://www.demoanne.nl/de-berchrede-fan-theunis-piersma/>

“Sa lang’t ik biolooch bin, alwer 40 jier, libje ik mei it besef dat ús wrâld ekologysk nei de barrebyssjes giet. Ik wie my tige bewust dat, lang om let, ek de minsken út rike lannen dat fiele soene. Ik frege my ôf, wat sil ik der sels noch fan meimeitsje? Ik haw my de ôfrûne 20 jier geregeldwei yn ‘t fel knypt en my fernuvere dat it eins sa goed giet, dat wy allegearre sa blier en blynwei trochlibje. Fansels, de ‘wanden’ hongen grôtfol mei ‘tekens’, mar wat gie it de measten fan ús dochs goed, wat koene wy lekker en goedkeap de wrâld oer reizgje om sa, nei in ritsje Schiphol en in dei of wat ‘langparkeren’, geregeldwei te ûntsnappen nei plakken mei mear romte en mear lânskip as thús.

No is it dan safier. In krisis as dy fan corona is al withoefaak troch firologen

oankundige, mar ynienen komt er ús oer it mad en ynienen liket dat 'it nei de bliksem gean' him yn fleanende faasje ûntjout. Soks giet dus net stadich, soks rôlet oer jin hinne! Soks is as de see dy't nei in dyktrochbraak it doarp ynienen yn it klotsende wetter set.

Ik sit thús, en folgje mei ynhâlden siken it nijs. Ik strún it ynternet ôf op syk nei ferstannich praat. It reint moaie, djippe bespegelingen. Want yn in krisis is neitinke en nij tinken nedich, en it moaie is dat sok frij tinken dan ynienen mei! Miskien wol oanmoedige wurdt. Kin ik dan einliks sizze wat ik op myn hert haw? En soe der no wol lústere wurde?"

Of *De berchrede fan Oeds Westerhof*:

<https://www.demoanne.nl/de-berchrede-fan-oeds-westerhof/>

"De flinter is in flearmûs wurden. As in orkaan fljocht it coronafirus oer de wrâld. Wa't sûn is wurdt siik, wa't swak is ferstjert. Dat jildt foar minsken en likegoed ek foar bedriuwen. It binne ûnwisse tiden foar elk, behalve dan foar ûnheilsprofeten, wûnderdokters, predikers fan *het eind der tijden*, synisy, utopisten en oare selskroane keningen fan de wissichheid.

Ik wit net wat dizze coronakrisis foar ús betsjutte sil. Ik ha in krisis fan dizze omfang nea meimakke. Myn gefoel komt it tichtst by de tiid fan Tsjernobyl en de útbraak fan aids. Dat wiene ek fan dy ûnsichtbere meunsters. De ynternasjonale spanning liket wat mear op dy fan 9-11, wylst de ekonomyske panyk wat mear oan de bankekrisis tinken docht. Eins komme al dy dingen gear yn de coronakrisis. Hoe't it komt, dat witte we net, mar we binne yn gefaar."